

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A jó gyakorlat elnevezése: **Gyógynövény gyűjtés és –feldolgozás mint hátrányos**

helyzetű fiatalok kapaszkodója

Az esetet lejegyezte: Dr. Barabási Tünde

A jó gyakorlatok kiválasztási szempontjai

A jó gyakorlat egyértelműen hozzájárult egy település fejlődéséhez, sőt ezen túlmenően a falu (Lókod, Hargita megye, Románia) elnéptelenedését meggátolásához, életképességének megerősítéséhez járult hozzá. Megjelenik benne a tanulás alapvető lehetősége az érintettek számára több területen is, amelyen belül itt most elsősorban a gyógynövénygyűjtés, -szárítás, -feldolgozásra összpontosítunk. Maga a jó gyakorlat arra mutat rá, hogy az elnéptelenedés határán levő falunak miként adhat lendületet hátrányos családi háttérrel és szociális helyzettel küszködők odahelyezése, mely által nem csupán az ő élethelyzetük változik meg és válik reményteljessé és élhetővé, hanem egy egész faluba élet és lendület költözik.

A szervezet/ek, személy/személyek, tágabb környezet, amely(ek)hez, aki(k)hez köthető a jó gyakorlat

A jó gyakorlat a Székelyudvarhelyi Civitas Alapítványhoz és a Lókodi Ifjúsági Alapítványhoz kapcsolódik. A gyógynövénytermesztés és -feldolgozás kultúrájának felélesztése és a munkahelyteremtés volt a célja, küldetése a Civitas Alapítvány által megálmodott Erdélyi gyógynövénykert elnevezésű projektnek. A programban partnerként együttműködött a Lókodi Ifjúsági Alapítvány. Lókod főszereplője volt a gyógynövényprojektnek, több okból is: a festői szépségű kis településen hozták létre az egyik mintakertet, rendeztek be feldolgozóműhelyt, ugyanakkor az alapítvány gondozásában levő hátrányos helyzetű fiatalok a gyógynövények gyűjtésével és termesztésével is foglalkoznak, hiszen a gyógynövénykert ötlete annyira megtesztelt, hogy „lelket kaptak”, kertet vásároltak, amelyben hamarosan ezer palántát ültettek el.

A LIA Alapítvány a Wolter Alapítvánnyal együttműködve azt a célt tűzte ki még a kilencvenes évek közepén, hogy romániai árvaházból kikerült fiatalok támogatását vállalja fel. Ebből a célból vásároltak meg több üres házat az elnéptelenedő Lókod nevű kis faluban, és ezeket újították fel a Wolter Alapítvány németországi önkéntesei, ahová kezdetben 20 árvaházból „kiöregedett” fiatal került be. Kezdetben segélyekből tartották fenn őket, de az is látszott, hogy valamit kezdeni kell ezekkel a fiatalokkal.

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBÉ

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

Így vettek meg és építettek összesen 17 épületet Lókodban: lakóházakat, műhelyeket, szabadidőközpontot alakítottak ki. Egyértelmű, hogy a tanulás szempontjából a műhelyeknek kitüntetett szerepe volt, hiszen a fiataloknak szakmát kellett tanítani. Az egyik alapvető lehetőség a gazdálkodásban látszott.

Az Erdélyi Gyógynövénykert projekt (amelyről a jó gyakorlatunk alapvetően szól) szintén egy olyan tudás alakítását jelentette a Lókodban élő fiataloknak, ami a megélhetésnek alapvető lehetőségét (is) képezheti.

A jó gyakorlat érdekeltjei

Elsősorban a Lókodi Ifjúsági Falu lakói, valamint a teljes lókodi közösség. A hátrányos helyzetű fiatalok megtelepedése a faluban az idős helybéliek számára is segítségnyújtási lehetőséget jelent, az esetleges nézeteltérések ellenére is. Az érdekelttek közé sorolhatók még mindazok akik a termesztett és feldolgozott növények felhasználói.

A jó gyakorlat célja, tevékenységei

A jó gyakorlat ötletét az adta, hogy az utóbbi időben egyre többen fordulnak az egészség védelmét inkább szavatoló termékek irányába. Így irányult a figyelem a gyógynövények felé is. Mivel ezen a vidéken műtrágyára nincs anyagi fedezet, így a bio-gyógynövénygyűjtés lehetősége eleve adott volt, ugyanakkor a környéken a négyzetméterenkénti élőflóra az egyik legnagyobb értéket képviseli. A projekt célja az volt, hogy a Székelyföld minél több településéről egy-két képviselő részvételét biztosítsák, aki hozza a gyógynövényekkel kapcsolatos tudását, és ennek az összeadására kerüljön sor (milyen gyógynövényeket használnak az adott településen, hogyan és mikor szedik, mire és milyen formában használják, stb.) Természetesen voltak ezzel kapcsolatos tanfolyamok is, non-formális képzési keretben. A bázishely Lókod volt, így ez adta annak lehetőségét, hogy az ifjúsági falu lakói is bekapcsolódjanak.

A folyamat első lépése az ismerkedés és tanulmányozás volt, majd eszközök vásárlásra került sor: szárító, lepárló, stb. Mint említettem a fiatalok nem csupán szednek, gyűjtenek, hanem természetesen is gyógynövényeket (leggyakrabban máristöviszt, levendulát, két féle mentát, szurokfövet, citromfövet). A bemutatókertben 76 féle gyógynövényrel találkozhatunk. A feldolgozott gyógynövények 90%-a mezei szedésű. A feldolgozott

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKETÉS A JÖVŐBE

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

gyógynövényeket elsősorban Németországban értékesítik, teafüvek, teakeverékek, párlatok formájában.

Megtanították a fiatalokat arra, miként kell leszedni, vágni, aprítani, forgatni, csomagolni, keverékeket készíteni. Sőt bizonyos gyógynövényekkel dúsított krémeket (pl. körömvirágkrém), szappanokat (pl. levendulával) is készítenek.

A jó gyakorlat által érintett terület/ek

A jó gyakorlat helyet adott a nonformális és informális tanulásnak egyaránt. Nonformális a gyógynövénygyűjtéssel, -termesztéssel, -keveréssel, -szárítással, -párlással, -csomagolással kapcsolatos ismeretek elsajátítása különböző tanfolyamszerű képzések. Ugyanakkor a tudás fej-fej mellé helyezése, az egymás tapasztalatai általi gazdagodás lehetősége is egyértelműen megteremtődött.

A jó gyakorlat területi hatóköre

Elsősorban települési (Lókod) hatóköre van a jó gyakorlatnak. Már az ifjúsági falu kialakítása nagy nyereség volt a falunak és gyakorlatilag az elnéptelenedéstől óvta meg, a gyógyövény projekt ezt a nyereséget csak fokozta, hiszen a gyógynövénykert kialakítása és egy korábbi projekt eredményeként született rózsakert a falu központjának ékességévé vált. (A falubeliek ennek tudatában is vannak, és legtöbbször jó viszonyt ápolnak, támogatják a hátrányos helyzetű fiatalok munkáját együttműködve velük. Nehezebb a jó kapcsolat alakítása azokkal, akik hétvégi lakosai a településnek.) Ugyanakkor mindazok a települések beletartoznak a területi hatókörbe, ahonnan voltak képviselők az Erdélyi Gyógynövénykert projektben (s ennek megfelelően teljes Udvarhelyszék). A gyógynövények feldolgozott változatban a határon túlra is eljutnak, a pozitív hatások messze túlmutatnak a települési és regionális szinten.

A jó gyakorlathoz szükséges feltételek (technikai, humán, pénzügyi)

Az alapvető feltétel egy olyan egyesület, amely felismeri egy ilyen tudás felkínálásának a szükségességét (Civitas Alapítvány), illetve a partnere, amely helyet ad a kivitelezésnek. Ugyanakkor a LIA alapítvány vezetője kiemelte, hogy kellenek olyan lelkes emberek, akik az ötletet felkarolják, és együttműködnek, mert ez „partizánakcióként” nem működik.

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKETÉS A JÖVŐBÉ

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

német támogatók maguk is próbálják átadni az utódoknak a segítség és támogatás szemléletmódját. Ilyen vonatkozásban a tanulás több dimenzióban – más-más hangsúlyokkal ugyan – valósul meg.

A jó gyakorlat eredményei, rövid-, közép- és hosszú távú hatása

A jó gyakorlat elsődleges eredménye, hogy az elnéptelenedő faluba újra életet lehell. Megmarad a település számára a gondozott környezet, a felújított villany- és vízhálózat, a felújított infrastruktúra, a szép falukép. Ugyanakkor a helyi környezeti erőforrásokkal való okos gazdálkodás, a környezettudatos magatartás meghonosításában, valamint a megszerzett tudás további hasznosításában érhetőek tetten. Hosszú távon megélhetési lehetőség-skálát bővít a hátrányos helyzetű fiatalok számára.

A jó gyakorlat fenntarthatósága

A fennmaradásnak alapfeltétele a további sikeres pályázatok megtalálása, illetve olyan felületek keresése, ahol értékesíteni tudják a fiatalok az előállított gyógynövény termékeket.

A jó gyakorlat adaptálhatósága

A lóközi tevékenység egy minta arra vonatkozóan, hogy miként lehet egy életre szóló segítséget nyújtani a fiatalok számára. Nem halat adni a kezükbe, hanem valóban megtanítani halászni. A megfelelő támogatók megtalálása, az infrastruktúra kialakítása alapvető feltétele az adaptálásnak, ha nem is a gyógynövénygyűjtés, de a -termesztés vonatkozásában mindenképpen.

